

Sygn. akt VIII Gz 218/13

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: (del.) SR Natalia Pawłowska - Grzelczak

SO Agnieszka Górska /spr./

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2014 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

z udziałem D. P.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika

na skutek zażalenia małżonka dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie z dnia 27 czerwca 2013 roku, sygn. akt XI GCo 109/13

postanawia:

I zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że wniosek oddalić;

II zasądzić od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz D. P. kwotę 107 zł (stu siedmiu złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniósł o nadanie klauzuli wykonalności ugodzie sądowej zawartej przed Sądem Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie w dniu 23 października 2009 roku w sprawie o sygn. akt XI GC 630/09 także przeciwko małżonkowi dłużnika D. P. z ograniczeniem jego odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową.

Postanowieniem z dnia 27 czerwca 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie uwzględnił wniosek w całości i zasądził od małżonka dłużnika D. P. na rzecz wierzyciela kwotę 127 zł.

W uzasadnieniu powołując się na brzmienie art. 787 k.p.c. i art. 41 § 2 k.r.i.o. Sąd Rejonowy wskazał, że przepisy te mają zastosowanie do wierzytelności powstałych po dniu 20 stycznia 2005r. Świadczenie, którego dochodzi wierzyciel jest świadczeniem z tytułu umów sprzedaży zawartych w 2008 roku. Będzie miał zatem zastosowanie art. 41 § 2 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego w brzmieniu obowiązującym od 20 stycznia 2005r.

Sąd Rejonowy zauważył, że powyższy stan rzeczy nakłada na wierzyciela obowiązek wykazania dokumentem, że dochodzona wierzytelność wynika z czynności prawnej, na którą małżonka dłużnika wyraziła zgodę. Wierzyciel okoliczność tą wykazał dokumentem jakim są załączone do wniosku i zawarte w aktach sprawy XI GC 630/09 kopie listów przewozowych oraz faktur VAT objętych żądaniem pozwu, podpisane przez D. P.. Wynika z nich, że

małżonek dłużnika wiedział o zawarciu umów i wystawieniu faktur, a także, że akceptował czynności podejmowane przez dłużniczkę w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania klauzulowego stanowił art. 98 k.p.c., § 10 ust 1 pkt 13 ustawy z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, oraz art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zażalenie na postanowienie z dnia 27 czerwca 2013 r. wywiódł małżonek dłużnika, wnosząc o jego zmianę i oddalenie wniosku oraz zasądzenie od wierzyciela na jego rzecz kosztów postępowania.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił:

1) naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. przez zaniechanie wyjaśnienia podstawy prawnej zezwalającej na przyjęcie, że pokwitowanie odbioru w miejscu swojego zamieszkania przesyłki, adresowanej do żony, jest zgodą małżonka na dokonanie przez nią czynności prawnej;

1) niewłaściwe zastosowanie art. 787 k.p.c.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał na formalny charakter postępowania klauzulowego i rygorystyczne wymagania dowodowe obowiązujące w postępowaniu opartym na treści art. 787 k.p.c. Zauważył przy tym, że w postępowaniu tym nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika. W ocenie skarżącego dokument urzędowy bądź prywatny świadczący o tym, że czynność prawa powstała za zgodą małżonka dłużnika nie powstał, a w konsekwencji wierzyciel go nie przedstawił. Skarżący nie wykluczył, aby odbierał przesyłki adresowane do żony, jednak zaprzeczył aby wyrażał zgodę na zawarcie przez żonę umów z wnioskodawcą. Podniósł, że o tym, że żona jest dłużnikiem i zawarła ugodę dowiedział się po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Skarżący uznał także, że Sąd Rejonowy nie przytoczył podstawy prawnej zezwalającej na przyjęcie, że pokwitowanie odbioru przesyłki w miejscu zamieszkania, adresowanej do żony, jest zgodą małżonka na dokonanie przez nią czynności prawnej. Ponadto stanowisko Sądu Rejonowego uznał za sprzeczne, wobec uznania że w sprawie zastosowanie znajdzie art. 41 § 2 k.r.i.o. wskazując, że dłużnik bez zgody zaciągnął zobowiązanie, zaś z drugiej strony art. 787 k.p.c. przy uznaniu, że małżonek taką zgodę wyraził.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od małżonka dłużnika kosztów postępowania zażaleniowego. Wierzyciel zaprzeczył, aby małżonek dłużnika o nadaniu klauzuli wykonalności dowiedział się dopiero z zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. Przedłożone listy przewozowe podpisane przez małżonka dłużnika wskazują, że małżonek wiedział o transakcji sprzedaży i bezpośrednio w niej uczestniczył. Wiedział o czynności prawnej zawartej przez małżonkę i na nią się godził.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd odwoławczy wskazuje, iż w zaskarżonym postanowieniu nie dopatrył się naruszenia przez Sąd pierwszej instancji art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. Sąd wskazał podstawę prawną oraz faktyczną rozstrzygnięcia – podał na podstawie jakich przepisów prawa materialnego dokonał oceny wniosku wierzyciela oraz wskazał dowody, które poddał analizie, jednocześnie formułując na ich podstawie konkretne wnioski. W tym kontekście nie sposób uznać, aby postanowienie z dnia 27 czerwca 2013 r. nie zawierało wszystkich elementów wskazanych w art. 328 § 2 k.p.c.

Nie sposób również podzielić argumentacji skarżącej jakoby wyrażone w zaskarżonym postanowieniu stanowisko Sądu Rejonowego było sprzeczne, a to z uwagi na powołanie się zarówno na brzmienie art. 787 k.p.c., jak i art. 41 § 2 k.p.c. Istotnie w kontekście brzmienia art. 787 k.p.c. doniosłe znaczenie ma brzmienie art. 41 § 1 k.p.c., jako że

dotyczy sytuacji, w której dłużnik zaciągnął zobowiązanie za zgodą małżonka. Powołanie § 2 cytowanego przepisu nie oznacza jednak, aby Sąd Rejonowy przyjął brak istnienia zgody w powołanym powyżej zakresie. Przepis ten został wskazany dla rozróżnienia zakresu odpowiedzialności dłużnika (i jego małżonka) w zależności od ustaleń dotyczących wyrażenia zgody.

Odnosząc się zaś do kwestii niewłaściwego zastosowania art. 787 k.p.c. Sąd odwoławczy podziela zarzuty skarżącego. Podkreślenia wymaga bowiem okoliczność, że Sąd Rejonowy dokonując w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia analizy załączonych przez wierzyciela do wniosku dokumentów wskazał, że wynika z nich, że małżonek dłużnika wiedział o zawarciu umów i wystawieniu faktur na rzecz dłużnika. W ocenie Sądu pierwszej instancji oznaczało to również, że małżonek dłużnika akceptował czynności podejmowane przez A. P. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. W tym zakresie ustalenia uznać należy za prawidłowe. Zauważyć jednak trzeba, że wskazywanej wiedzy na temat faktu zawarcia umowy nie można zaś utożsamiać ze zgodą na jej zawarcie.

W kontekście przedłożonych dokumentów prywatnych nie ulega wątpliwości fakt, że D. P. pośredniczył w kontaktach pomiędzy stronami umowy, odbierał skierowaną do małżonki korespondencję i towar. Powyższe nie jest jednak równoznaczne z wykazaniem wyrażenia przez małżonka zgody na zaciągnięcie zobowiązania z tytułu umowy sprzedaży. Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy (uchwała z dnia 18 marca 2011r., sygn. III CZP 117/10, opubl. w OSNC 2011/11/120) w sprawie o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika nie jest dopuszczalne stosowanie domniemania faktycznego przy ustalaniu, że stwierdzona tytułem egzekucyjnym wierzytelność powstała za zgodą małżonka dłużnika. Pogląd o niedopuszczalności stosowania domniemania faktycznego na gruncie art. 787 k.p.c. wyrażony został w sprawie, w której małżonek dłużnika był jego pełnomocnikiem i zawarł w imieniu dłużnika umowę. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy podkreślił, że fakt udzielenia zgody przez małżonka dłużnika powinien wynikać z treści dokumentu, wystawionego przez dłużnika. Wskazany w art. 787 k.p.c. dokument urzędowy lub prywatny powinien potwierdzać fakt istnienia takiej zgody, z uwagi na formalny charakter postępowania klauzulowego nie jest możliwe dowodzenie faktu udzielenia zgody innymi środkami dowodowymi czy też stosowania domniemań faktycznych. Wierzyciel, który dysponuje innymi środkami dowodowymi, nie jest pozbawiony możliwości wytoczenia powództwa przeciwko małżonkowi dłużnika. Sąd Najwyższy przyjął także, że nie jest dopuszczalne ustalenie faktu zgody wyłącznie na podstawie umowy w drodze domniemania, mimo że można byłoby uznać iż małżonek dłużnika posiadał pełną wiedzę o treści czynności prawnej i konsekwencjach wynikających z niej dla dłużnika. Uznać zatem należy, iż wiedzy i braku sprzeciwu nie sposób utożsamiać ze zgodą.

Przekładając powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że wierzyciel nie wykazał, by zaistniały przesłanki nadania klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika. Nie jest co prawda wykluczone, aby D. P. wyraził zgodę na zawarcie umowy sprzedaży przez małżonkę z wierzycielem w formie ustnej, niemniej jednak przedłożone dokumenty takiej okoliczności nie potwierdzają. Na ich podstawie nie sposób odtworzyć czy małżonek dłużnika w pełni akceptował postanowienia umowy i godził się na nie, a nie tylko akceptował fakt ich istnienia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, Sąd odwoławczy doszedł do przekonania iż zaistniały podstawy do zmiany zaskarżonego postanowienia. Z tego względu, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania oparte zostało na przepisach art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. Na przyznaną D. P. kwotę 107 zł składa się: 30 zł tytułem opłaty od zażalenia (k. 14), 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (k. 20) oraz 60 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika, ustalone na podstawie §10 pkt 13 w zw. z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t. jedn. Dz. U. 2013 rok, poz. 490).